

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

2020-12-30 Nr. (18.10-31-1E) RM-65107

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO ĮSTATYMO 30 STRAIPSNIO 6 DALIES
PAKEITIMO IR 56² STRAIPSNIO APIBENDRINTO PAAIŠKINIMO (KOMENTARO)**

Informuojame, kad siekiant suvienodinti Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (toliau - PMĮ) taikymo tvarką, parengtas apibendrinto paaiškinimo (komentarų) 30 straipsnio 6 dalies pakeitimas ir 56² straipsnio papildymas, kurio nuostatos suderintos su Lietuvos Respublikos finansų ministerija (2020-12-18 raštas Nr. ((14.41E)-5K-2021086)-6K-2007219).

Tokį Komentarų pakeitimą įtakojo nustatytos PMĮ teisinio reguliavimo nuostatos¹ apie Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės patiriamų mokestinių nuostolių perdavimo galimybę Lietuvos vienetui, t. y. apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną nuo 2020 ir vėlesnių mokestinių metų sudaryta galimybė Lietuvos vieneto nuolatinėms buveinėms perduoti nuostolius ir atskaityti juos iš Lietuvos vieneto pajamų, jeigu yra įvykdytos visos šios sąlygos: nuolatinė buveinė yra ES valstybėje narėje, toje valstybėje nuolatinėi buveinei priskirtas pelnas apmokestinamas ES valstybėje narėje Direktyvos 90/434/EB 3 straipsnio c punkte nustatytu mokesčiu, yra išnaudotos visos galimybės atskaityti nuostolius valstybėje, kurioje yra nuostolius perduodanti nuolatinė buveinė (pvz., nuolatinė buveinė baigia veiklą toje užsienio valstybėje ir (arba) suėjo tos užsienio valstybės nacionaliniuose teisės aktuose nustatyti nuostolių perkėlimo terminai ir (arba) tos užsienio valstybės nacionaliniai teisės aktai nesuteikia galimybės perkelti nuostolių ir arba kt.), ir nuolatinės buveinės perduodami mokestiniai nuostoliai yra apskaičiuoti (perskaityti) pagal PMĮ nuostatas.

PRIDEDAMA.

1. PMĮ 30 straipsnio 6 dalies pakeitimo ir 56² straipsnio apibendrinto paaiškinimo (komentarų) lyginamasis variantas, 4 lapai.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

¹ Vadovaujantis 2019 m. gruodžio 17 d. priimtu Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2, 4, 12, 14, 30, 31, 55, 56¹ straipsnių, 3 priedėlio pakeitimo ir įstatymo papildymo 38³, 40², 56² straipsniais įstatymu Nr. XIII-2694

1. PMĮ 30 straipsnio apibendrinto paaiškinimo (komentaro) 6 dalies pakeitimas:

~~6. Lietuvos vienetų nuolatinių buveinių, laikomų mokesčių mokėtojais ne pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, mokestinio laikotarpio nuostoliai neperkeliami.~~

~~(KEISTA: 2013-12-12 įstatymu Nr. XII-661 (nuo 2013-12-30))~~

6. Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės, kurios pajamos pagal šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalį nepriskiriamos Lietuvos vieneto mokesčio bazei, mokestinių nuostolių perdavimo ir atskaitymo tvarka nustatyta šio Įstatymo 56² straipsnyje.

(Papildyta 2019-12-17, įstatymu Nr. XIII-2694 (nuo 2020 01 01))

Komentaras

~~Lietuvos vienetų nuolatinių buveinių, kurios apmokestinamos užsienio šalyse pagal tose šalyse galiojančius mokesčių įstatymus, mokestinio laikotarpio nuostoliai į kitus mokestinius laikotarpius neperkeliami.~~

~~Pagal PMĮ 4 straipsnio 1 dalyje ir PMĮ 31 straipsnio 1 dalies 19 punkte įtvirtintas nuostatas, Lietuva nuolatinių buveinių, esančių Europos ekonominės erdvės valstybėse arba valstybėse, su kuriomis sudarytos ir taikomos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartys (jeigu per šias nuolatinės buveinės vykdomos veiklos pajamos nustatyta tvarka apmokestinamos pelno ar jam tapačiu mokesčiu tose valstybėse), apmokestinimo kompetenciją perleido užsienio valstybėms, todėl ir tuo atveju, kai Lietuvos įmonė nutraukia nuolatinės buveinės užsienio valstybėje veiklą, nuolatinės buveinės sukaupti nuostoliai iš Lietuvos vieneto apmokestinamojo pelno taip pat neatskaitomi.~~

~~(PMĮ 30 str. 6 dalies komentaras pakeistas pagal VMI prie FM 2014-08-08 raštą Nr. (18.10-31-1)-RM-13389)).~~

Lietuvos vienetų nuolatinių buveinių, kurių pajamos apmokestinamos užsienio šalyse pagal tose šalyse galiojančius mokesčių įstatymus (t. y. kurių pajamos pagal PMĮ 4 straipsnio 1 dalį nepriskiriamos Lietuvos vieneto mokesčio bazei), mokestinio laikotarpio nuostolių į kitus mokestinius laikotarpius perdavimo ir atskaitymo tvarka nustatyta PMĮ 56² straipsnyje. Plačiau apie Lietuvos vienetų nuolatinių buveinių, kurios apmokestinamos užsienio šalyse pagal tose šalyse galiojančius mokesčių įstatymus, mokestinių nuostolių perdavimo ir atskaitymo tvarką paaiškinta PMĮ 56² straipsnio komentare.

PMĮ 4 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta, kad per Lietuvos vieneto nuolatinės buveines, esančias Europos ekonominės erdvės valstybėse arba valstybėse, su kuriomis Lietuvos Respublika yra sudariusi ir taiko dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, vykdomos veiklos pajamos nepriskiriamos Lietuvos vieneto mokesčio bazei, jeigu per šias nuolatinės buveines vykdomos veiklos pajamos nustatyta tvarka apmokestinamos pelno mokesčiu ar jam tapačiu mokesčiu tose valstybėse (žr. PMĮ 4 straipsnio 1 dalies komentarą).

Nuo 2020 mokestinio laikotarpio Lietuvos vienetų nuolatinių buveinių (t. y. kurių pajamos pagal PMĮ 4 straipsnio 1 dalį nepriskiriamos Lietuvos vieneto mokesčio bazei) perduodamiems nuostoliams, o Lietuvos vieneto perimamiems nuostoliams taikomos bendros PMĮ 30 straipsnio 1-5 dalyse įtvirtintos taisyklės.

Lietuvos vienetų nuolatinių buveinių, kurių pajamos įtraukiamos į Lietuvos vieneto mokesčio bazę, apskaičiuoti nuostoliai Lietuvos vieneto nuostoliams priskiriami taikant PMĮ nustatytą bendrą nuostolių perkėlimo tvarką.

2. PMĮ apibendrinto paaiškinimo (komentaro) papildymas nauju 56² straipsniu: 56² straipsnis. Nuolatinės buveinės mokestinių nuostolių perdavimas

Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės, kurios pajamos pagal šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalį nepriskiriamos Lietuvos vieneto mokesčio bazei, nuostoliai gali būti perduodami ir

atskaitomi iš Lietuvos vieneto pajamų šio Įstatymo 30 straipsnyje nustatyta tvarka tik tuo atveju, jeigu:

1) nuolatinei buveinei priskirtas pelnas apmokestinamas Europos Sąjungos valstybėje narėje 2009 m. spalio 19 d. Tarybos direktyvos 2009/133/EB dėl bendros mokesčių sistemos, taikomos įvairių valstybių narių įmonių jungimui, skaidymui, daliniam skaidymui, turto perleidimui bei keitimuisi akcijomis, ir SE arba SCE registruotos buveinės perkėlimui iš vienos valstybės narės į kitą (OL 2009 L 310, p. 34), 3 straipsnio c punkte nustatytu mokesčiu ir

2) yra išnaudotos visos galimybės atskaityti nuostolius valstybėje, kurioje yra nuostolius perduodanti nuolatinė buveinė, ir

3) nuolatinės buveinės perduodami mokestiniai nuostoliai yra apskaičiuoti (perskaičiuoti) pagal šio Įstatymo nuostatas.

(Papildyta 2019-12-17, įstatymu Nr. XIII-2694 (nuo 2020 01 01))

Komentaras

Komentuojamame straipsnyje nustatyta tvarka sudarytos galimybės Lietuvos vieneto nuolatinei buveinei, kurios pajamos pagal PMĮ 4 straipsnio 1 dalį nepriskiriamos Lietuvos vieneto mokesčio bazei, pelno mokesčio apskaičiavimo tikslais perduoti nuostolius ir atskaityti juos iš to Lietuvos vieneto pajamų.

Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės, kurios pajamos pagal PMĮ 4 straipsnio 1 dalį nepriskiriamos Lietuvos vieneto mokesčio bazei, nuostoliai gali būti perduodami ir atskaitomi iš Lietuvos vieneto pajamų PMĮ 30 straipsnyje nustatyta tvarka, jeigu įvykdytos visos trys komentuojamos dalies 1-3 punktuose nustatytos sąlygos, t. y.:

1) nuolatinė buveinė yra ES valstybėje narėje, toje valstybėje nuolatinei buveinei priskirtas pelnas apmokestinamas ES valstybėje narėje Direktyvos 90/434/EB 3 straipsnio c punkte nustatytu mokesčiu.

Direktyvą 90/434/EB galima rasti Europos Sąjungos portale (http://europa.eu/documentation/legislation/index_lt.htm).

Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės apmokestinimo pelno ar jam tapačiu mokesčiu užsienio valstybėje faktas gali būti užtikrinamas tos užsienio valstybės mokesčių administratoriaus patvirtintu dokumentu.

2) yra išnaudotos visos galimybės atskaityti nuostolius valstybėje, kurioje yra nuostolius perduodanti nuolatinė buveinė (pvz., nuolatinė buveinė baigia veiklą toje užsienio valstybėje ir (arba) suėjo tos užsienio valstybės nacionaliniuose teisės aktuose nustatyti nuostolių perkėlimo terminai, ir (arba) tos užsienio valstybės nacionaliniai teisės aktai nesuteikia galimybės perkelti nuostolių, ir (arba) kt.).

Vadinasi, Lietuvos vienetas gali perimti iš savo nuolatinės buveinės apskaičiuotus mokesčio laikotarpio nuostolius tik tokiu atveju, jeigu pagal ES valstybės narės, kurioje yra nuostolius perduodanti Lietuvos vieneto nuolatinė buveinė, teisės aktų reikalavimus ta nuolatinė buveinė šių nuostolių negali panaudoti: perkelti į kitus mokesčius laikotarpius arba atskaityti iš savo pajamų (pelno), t. y. buvo išnaudotos visos galimybės įskaityti nuostolius nuolatinės buveinės valstybėje.

Pavyzdžiai

<p>1. Užsienio valstybėje įregistruota Lietuvos vieneto nuolatinė buveinė Kipre apskaičiuojo 150 000 eurų 2020 mokesčių metų veiklos, vykdytos Kipre, nuostolių. Pagal tos užsienio valstybės teisės aktus mokesčio laikotarpio nuostoliai gali būti perkelti į kitus mokesčius laikotarpius, tačiau ne ilgiau kaip penkis vienas po kito einančius mokesčius laikotarpius. Kadangi Lietuvos vieneto nuolatinė buveinė 2020 mokesčių metų nuostolius turi teisę perkelti į kitus mokesčius laikotarpius nuolatinės buveinės įregistravimo valstybėje, o pagal PMĮ 4 str. 1 dalies nuostatas, nuolatinės buveinės Kipre gautos ir apmokestintos pajamos nėra priskiriamos Lietuvos</p>

vieneto mokesčio bazei, todėl šio mokestinio laikotarpio nuostoliai negali būti perduoti Lietuvos vienetai.

2. Lietuvos vieneto nuolatinė buveinė Airijoje, kurios pajamos pagal PMĮ 4 str. 1 dalį nepriskiriamos Lietuvos vieneto mokesčio bazei, nuo 2019 metų vykdo nuostolingą veiklą. Pagal tos užsienio valstybės teisės aktus nuolatinė buveinė turi teisę perkelti mokestinius nuostolius į kitus mokestinius laikotarpius neribotą laiką, tačiau tarkime 2023 m. Lietuvos vienetas baigia veiklą Airijoje per nuolatinę buveinę. Lietuvos vienetas nuolatinės buveinės sukauptus mokestinius nuostolius (2019 – 2023 metų), perskaičiuotus pagal PMĮ nuostatas, galės įtraukti pildydamas metinę pelno mokesčio deklaraciją už 2023 mokestinius metus. Likusią 2023 metais nepanaudotą perduotą Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės nuostolių dalį Lietuvos vienetas galės perkelti sekančiais mokestiniais laikotarpiais.

Pats faktas, kad Lietuvos vieneto nuolatinė buveinė registruota užsienio valstybėje nebegali panaudoti nuostolių registruotoje užsienio valstybėje gali būti įtvirtinamas laisvos formos dokumentu.

3) nuolatinės buveinės perduodami mokestiniai nuostoliai yra apskaičiuoti (perskaičiuoti) pagal Pelno mokesčio įstatymo nuostatas.

Lietuvos vieneto iš Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės perimami nuostoliai turi būti apskaičiuoti/perskaičiuoti pagal PMĮ 11 straipsnio nuostatas, reglamentuojančias apmokestinamojo pelno apskaičiavimo tvarką. Perskaičiuojant Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės nuostolį, iš pajamų negali būti atimamos per nuolatinę buveinę patirtos išlaidos, kurios pagal PMĮ nuostatas priskiriamos neleidžiamiesiems atskaitymams (pvz., sąnaudos, susidariusias dėl skirtumų, susijusių su turto įsigijimo kainos pripažinimu, nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimu, ir kt.).

Lietuvos vienetas apmokestinamąjį pelną gali sumažinti ta Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės mokestinio laikotarpio nuostolių suma, kuri yra apskaičiuota/perskaičiuota pagal PMĮ 11 straipsnio nuostatas.

Pavyzdžiai

1. Lenkijos Respublikoje registruota Lietuvos vieneto nuolatinė buveinė (pagal PMĮ 4 straipsnio 1 dalį vykdomos veiklos pajamos neįtraukiamos į Lietuvos vieneto mokesčio bazę) 2020 m. mokestiniu laikotarpiu apskaičiavo ir deklaravo 130 000 eurų nuostolių. Perskaičiavus šio mokestinio laikotarpio Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės veiklos rezultatą pagal PMĮ 11 straipsnio nuostatas, buvo apskaičiuota 160 000 eurų nuostolių. Nuostolių suma padidėjo dėl pajamų, kurios pagal PMĮ nuostatas priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms, o pagal tos užsienio valstybės teisės aktus yra apmokestinamosios pajamos. Neatsižvelgiant į tai, kad Lietuvos vieneto nuolatinė buveinė apskaičiavo ir savo rezidavimo valstybės mokesčių administratoriui deklaravo tik 130 000 eurų nuostolių, Lietuvos vienetas gali perimti 160 000 eurų nuostolių.

2. Lietuvos vieneto nuolatinė buveinė apskaičiavo ir jos įregistravimą užsienio valstybės mokesčių administratoriui deklaravo 2020 mokestinių metų 190 000 eurų nuostolių. Perskaičiavus šio mokestinio laikotarpio Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės veiklos rezultatą pagal PMĮ 11 straipsnio nuostatas, buvo apskaičiuota 120 000 eurų nuostolių. Nuostolių suma sumažėjo dėl sąnaudų, kurios pagal PMĮ nuostatas apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, priskiriamos neleidžiamiesiems atskaitymams. Lietuvos vienetas iš Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės gali perimti ne daugiau kaip 120 000 eurų nuostolių, nes šią suma viršijanti 70 000 eurų nuostolių suma pagal PMĮ nuostatas mokestiniu nuostoliu nelaikoma.

Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės perduodami nuostoliai apskaičiuojami, remiantis atitinkamo laikotarpio pajamomis ir sąnaudomis, kurios turi būti pagrįstos juridinę galią turinčiais dokumentais ir/ar tokiais dokumentais, kurie tokiais pripažįstami pagal tos užsienio valstybės teisės aktus, jeigu pagal tuos dokumentus galima nustatyti ūkinės operacijos turinį.

Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės mokestinių nuostolių apskaičiavimo/perskaičiavimo duomenys turi būti suprantami, detalizuoti laisvos formos dokumentuose, remiantis Lietuvos vieneto nuolatinės buveinės pajamų ir sąnaudų pripažinimo dokumentais.

Mokesčių administratorius gali paprašyti nuostolius perėmusio Lietuvos vieneto pateikti nuolatinės buveinės pajamas ir sąnaudas pagrindžiančių dokumentų kopijas bei pateiktas užsienio valstybės mokesčių administratoriui mokestinio laikotarpio, kurio nuostolius perduoda Lietuvos vienetui, pelno mokesčio (ar jam tapataus mokesčio) deklaraciją.